

Найбільше коштів підприємства у 2015 р. витрачали на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 80,7 % загальної суми витрат, на дослідження і розробки витрачалося 14,7 % [2]. Спостерігається нестача ефективних економічних стимулів для проведення підприємствами технологічної модернізації на основі нових знань, оскільки на придбання зовнішніх знань витрачено у 2015 р. лише 0,6 % загальних витрат. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що інноваційна діяльність підприємств в основному полягає у використанні придбаних нових технологій та програмного забезпечення.

Для забезпечення стимулювання конкурентоспроможності ЄС у світі одним з п'яти цільових завдань стратегії Європа 2020 є збільшення наукоємності ВВП до 3 % до 2020 року. У 2015 р. частка обсягу витрат на наукові дослідження та розробки у ВВП країн ЄС у середньому становила 2,03 %. Більшою за середню частка витрат на дослідження та розробки була у Фінляндії – 3,17 %, Швеції – 3,16 %, Данії – 3,05 %, Австрії – 2,99 %, Німеччині – 2,87 %, Словенії – 2,39 %, Франції – 2,26 % [3]. В Україні цей показник складає 0,62 %, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,21 % [2].

Як видно із проведеного аналізу, недостатній рівень вітчизняного науково-технічного потенціалу та результативності його використання стали одними з факторів, які зумовили вкрай низьку інноваційність та конкурентоздатність нашої економіки.

Перелік посилань:

1. Бутенко В. Інноваційний розвиток України як основа формування біоекономіки [Електронний ресурс] / В. Бутенко // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – pp. 54-66. – Mode of access : www.are-journal.com.
2. *Наукова та інноваційна діяльність України : [стат. збірник / відп. за вип. О. О. Кармазіна]*. – Київ, 2016. – 257 с.
3. *Research and development expenditure, by sectors of performance* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsc00001&plugin=1>

ЧИННИКИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТА ВИРОБНИЧОЇ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНИ

В.Г. Васильців, аспірант

Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень у м. Львові

В цілях ідентифікації чинників макроекономічної та виробничої складових як одних з найбільш важливих в системі економічної безпеки господарської діяльності у сфері інформаційно-комунікаційних технологій України у 2016 р. було проведено пілотне експертне опитування з використанням анкет серед керівників та головних фахівців провідних ІТ-компаній України (експерти оцінювали за 10-бальною шкалою де 10 – максимально негативний вплив чинника на безпеку бізнесу, 0 – максимально низький (відсутній) вплив чинника). Отримані результати дають підстави стверджувати про позитивні параметри головних функціональних складових економічної безпеки сектору, проте й вказують на гострі проблеми.

Зокрема експерти оцінили як найбільш негативний чинник макроекономічного середовища недостатню розвиненість ринкової інфраструктури та недоступність її об'єктів (вага чинника становить 6,6) [1, с. 25-27]. На нашу та на думку інших дослідників, це обумовлено відсутністю так званих площадок, де узгоджуються параметри попиту та пропозиції послуг сектору інформаційно-комунікаційних технологій, відсутністю з боку держави гарантій для інвесторів, що можуть вкласти грошові ресурси в ІТ-проекти та відсутністю відлагодженої координації інвесторів, які вступають на новий для себе ринок України, надто слабкими тенденціями до модернізації виробничих процесів суб'єктами господарювання на внутрішньому ринку [2, с. 27-29]. Встановлено, що серед чинників макросередовища найменш негативний вплив чинять рівень монополії на ринку та здатність її протидії (1,8), захищеність від економічної та іншої злочинності (2,1), спроможність правоохоронних структур забезпечувати безпеку підприємницької діяльності (2,4), наявність проявів та можливість протидії рейдерству (2,7), рівень тінізації галузі ІТ-сектору (2,8).

Щодо впливу чинників виробничого забезпечення, то експерти виділили як найбільш негативний чинник сформованість системи комунікації зі споживачами та контрагентами (5,3). Встановлено, що вагомими чинниками виробничого забезпечення щодо впливу на економічну безпеку господарської діяльності у сфері інформаційно-комунікаційних технологій є рентабельність залу-

ченого у бізнес капіталу (5,0), можливість доступу до необхідних для бізнесу економічних ресурсів (4,6), забезпеченість фінансово-господарської діяльності засобами праці (4,1).

За результатами проведеного експертного опитування керівників та провідних фахівців ІТ-компаній західних областей України можна зробити висновок, що максимально негативний вплив на економічну безпеку господарської діяльності у сфері інформаційно-комунікаційних технологій здійснює недостатня розвиненість ринкової інфраструктури та недоступність її об'єктів [3, с. 289-290]. Виходячи з чинників макроекономічного середовища, які найслабше впливають на економічну безпеку господарської діяльності у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, можна констатувати, що для ринку не є характерними такі недоліки як тінізація та монополізація галузі [4, с. 249-252]. Це доволі суттєва особливість вітчизняної сфери ІТ-технологій, оскільки для інших ринків саме ці чинники мають особливо суттєвий негативний вплив на стан безпеки господарювання.

На нашу думку, виділення експертами як найбільш негативного чинника виробничого забезпечення сформованість системи комунікації зі споживачами та контрагентами обумовлено недостатньою кількістю зусиль, що докладаються підприємствами для розвитку діяльності спрямованої на інформування, переконання, нагадування споживачам та ринку в цілому про свої послуги та конкурентні переваги. На наш погляд та на думку інших дослідників, органам державного управління необхідно активніше здійснювати діяльність, спрямовану на пошук та підтримку вітчизняних стартапів, а також об'єднать розробників програмного та апаратного забезпечення для спільного втілення важливих для держави та суспільства ІТ-проектів [5, с. 356-358], формування людського капіталу для впровадження та виходу на світовий ринок інформаційно-комунікаційних технологій, відкриття національних кредитних ліній та фондів, які акумулюватимуть кошти для підтримки перспективних проектів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, а також здійснюють постійний моніторинг ІТ-кластерів відносно виявлення перспективних проектів та підтримки їх необхідними обсягами інвестицій.

Перелік посилань:

1. Єсімов С. С. Використання інформаційних технологій як предмет адміністративно-правового регулювання / С. С. Єсімов // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2015. – № 827. – С. 24-29.
2. Плескач В. Л. Формування ринку інформаційних послуг в Україні : автореф. дис. ... д-ра екон. наук / В. Л. Плескач ; Н.-д. фін. ін-т при М-ві фінансів України. – К., 2006. – 36 с.
3. Сарасва І. М. Вплив розвитку сектору інформаційних технологій на трансформаційні зрушення в економіці України / І. М. Сарасва, Н. І. Носова // Економічні інновації – Одеса : ППРЕД НАН України. – 2011. – Вип. 43. – С. 285-292.
4. Шевченко Л. С. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха. – Х. : Право, 2009. – 312 с.
5. Мунтіян В. І. Економічна безпека держави: стратегія, енергетика, інформаційні технології / В. І. Мунтіян, О. В. Прокопенко, М. М. Петрушенко. – К. : Видавництво «ТОВ «Юрка Любченка», 2014. – 468 с.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Г.Л. Вербицька, к.е.н., доцент
Національний університет «Львівська політехніка»*

У сучасному світі підприємства працюють у жорсткому глобальному конкурентному просторі. Для стабільного розвитку підприємству необхідно постійно розвиватися, швидко підстроюватися під умови довкілля, що змінюються, пропонуючи на ринку сучасний, якісний, задовольняючий споживача товар. Постійний розвиток організації вимагає регулярних інвестицій в основні засоби, науково-технічні розробки і на інші цілі, спрямовані на отримання позитивного ефекту. Для залучення як вітчизняних, так і іноземних інвестицій підприємству необхідно стежити за інвестиційною привабливістю. Забезпечення інвестиційної привабливості українських підприємств є стратегічним завданням їх розвитку та інтеграції у світовий економічний простір, що потребує досягнення Україною статусу інвестиційно-привабливої країни.

Інвестиційна привабливість підприємства – це його інтегральна характеристика як об'єкта потенційного інвестування з погляду його наявного стану, можливостей розвитку, обсягів і перспектив отримання і розподілу прибутку, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості підприємства, його ділової активності та рентабельності. Вона поєднує у собі дані про ступінь очікуваної доходності, ризикованості та ліквідності потенційного капіталовкладення [3].